

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Eliška Vodičková
Téma práce:	Právní omyl
Rozsah práce	75 stran
Datum odevzdání práce:	14.8.2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Martin Richter, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku, která rozhodně není častým tématem kvalifikačních prací. Jedná se totiž o problematiku poměrně úzkou, svým způsobem komorní. Ačkoliv se jedná o institut výslovně zakotvený v trestním zákoníku (nebo možná právě proto), přetrvává zde řada sporných otázek, které dosud ani nauka, ani judikatura bezesbytku nevyřešily. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice právního omylu, považovat za aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika právního omylu je předně náročná na zpracování pramenného materiálu, protože kromě řady úzce orientovaných prací je třeba provést pečlivou excerpci z obecně orientovaných prací. Náročná je práce ovšem i na vlastní zpracování, protože se jedná o velmi obtížnou teoretickou problematiku, jejíž úzké zaměření nutí diplomanta k její velmi podrobné analýze. Nadto zdárné zpracování práce nutně vyžaduje velmi dobré znalosti trestního práva hmotného, zejména základů trestní odpovědnosti. Metoda kritické analýzy, syntézy a komparace, které diplomantka zvolila, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomantka se nejprve věnuje otázkám subjektivní stránky trestného činu a poté přechází k teoretickému vymezení právního omylu, jenž s otázkami zavinění úzce souvisí, dále pak k jeho kategorizaci a otázkám spojeným s omluvitelností a neomluvitelností právního omylu, resp. vyvarovatelností a nevyvarovatelností se právnímu omylu. Na to navazuje rozbor vybraných otázek, analýza kazuistiky a exkurz do zahraničních úprav. Práce pak ústí v návrhy de lege ferenda. Systematika členění práce je proto zcela logická a plně.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako velmi zdařilou. Podstata omylu a klasifikace jednotlivých typů omylu jsou vyloženy zcela správně. Důvodně diplomantka upozorňuje na nejednotnost názorů na vztah zavinění k protiprávnosti, resp. na pojetí protiprávnosti samé (rozpor s protiprávností jako znakem skutkové podstaty vs. rozpor s protiprávností z hlediska právního řádu jako celku), které se v odborné literatuře vyskytují. Správně diplomantka uvádí rozdíly mezi instituty zavinění a viny. Velmi pěkně je zpracováno dělení právního omylu a jeho důsledků, a to z pohledu historického vývoje názorů nauky a judikatury. V souvislosti s ustanovením § 19 nového trestního zákoníku o právním omylu se diplomantka zabývá vztahem tohoto ustanovení k zásadě ignorantia legis non excusat, resp. k otázce, zda tato zásada nestojí zcela mimo obsah § 19 v případech omylu v trestnosti (trestní protiprávnosti) a omylu v normách mimotrestních, na které se trestní zákoník odvolává, resp. neodvolává. V souvislosti s analýzou ustanovení § 19 diplomantka rovněž záslužně věnuje svoji pozornost podmínkám „vyvarovatelnosti“, tedy případům, kdy jednatel měl povinnost se s právní úpravou seznámit, resp. protiprávnost bez obtíží seznati mohl. Diplomantka důsledně podrobuje názory vyslovené odbornou literaturou kritické analýze a snaží se ke sporným otázkám zaujmout vlastní stanovisko, vesměs dobře argumentačně podložené. Při rozboru kazuistiky třeba kladně hodnotit, že i zde se diplomantka nevyhýbá zaujímání svých stanovisek, která lze akceptovat. Velmi ilustrativní je i exkurz do právní úpravy právního omylu v Německu a v Rakousku. V závěru své práce pak diplomantka stručně a jasně

formuluje své názory de lege ferenda: ustanovení § 19 tr. zákoníku o právním omylu by se mělo vztahovat i na právní omyl negativní o obsahu (čistě) trestně právních norem; nelze vylučovat možnost pachatele jednat v právním omylu negativním omluvitelném v případě takových jednání, jejichž protiprávnost nevyplývá z mimotrestních norem, ale přímo z norem trestně právních, resp. jednat v právním omylu negativním omluvitelném o obsahu mimotrestních norem, jichž se trestní zákoník nedovolává, pokud přímo z nich vyplývá nedovolenost určitého jednání. Jedinou a zcela malichernou připomínku lze mít k tomu, že diplomantka na několika místech cituje názory „Novotného“. Neuvádí však, zda má na mysli prof. Oto Novotného z právnické fakulty UK nebo doc. Františka Novotného z Policejní akademie.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako velmi zdařilou. Diplomantka především prokázala výbornou orientaci v poměrně širokém okruhu literárních prací a judikatury, které se této problematice týkají. Kladem práce nesporně je logická systematika výkladu, pečlivost, svědomitost a podrobnost zpracování, nebývalá hloubka a příkladná odborná úroveň zpracování, jakož i velmi dobré vyjadřování a formulování myšlenek a závěrů. Text práce je zpracován srozumitelně a přehledně. S prameny diplomantka pracuje zcela samostatně, příkladně a velmi efektivně.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce nesporně splňuje požadavky na ni kladené a je rozhodně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn výborně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza názorů nauky, judikatury a právní úpravy prokazují samostatný přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje obecnými otázkami, přes dílčí problémy až po formulování konkrétních závěrů.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních a dalších pramenů. V hojně míře jsou zastoupeny i práce zahraničních autorů. Veškeré prameny, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky rozhodně odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování je velmi dobrá a příkladná.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Jaké místo zaujímá protiprávnost v systému znaků trestného činu?

V Praze dne 11.9.2023

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent

